

STRATEGIJA za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti OBČINE CERKNO

**INICIATIVA PRIMOKIZ: Razvoj strategije za celostno podporo
družinam otrok do 7. leta starosti**

Strategijo so pripravili: člani LAT, koordinatorja Občine Cerčno in facilitator Iniciative za

Občino Cerčno

1. UVOD

Strategija za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti je dokument, ki podaja usmeritve OBČINE CERKNO za izboljšanje kakovosti bivanja za družine z mlajšimi otroki in s tem pomembno prispeva k splošnemu višanju standarda bivanja v občini. Strategija predstavlja okvir, pot in smer delovanja Občine Cerknjo za obdobje od leta 2022-2027.

Strategija je bila oblikovana na participativen način, saj so bili v njeno nastajanje vključeni različni strokovnjaki izobraževalnega, zdravstvenega in sistema socialnega varstva (slednji predstavljajo tri stebre celostne in povezane mreže programov podpore otrokom do 7. leta starosti) ter drugi strokovnjaki, ki delujejo na področju podpore družinam z otroki do 7. leta starosti.

Temelj za oblikovanje Strategije Občine Cerknjo pa predstavlja Situacijska analiza Občine Cerknjo, izvedene v okviru iniciative PRIMOKIZ v obdobju od decembra 2021 do septembra 2022.

1.1 KLJUČNE UGOTOVITVE SITUACIJSKE ANALIZE

Situacijska analiza Občine Cerknjo je pokazala, da je največ programov, ki so namenjeni družinam z otroki do 7. leta s področja izobraževanja. Na podlagi analize odgovorov pa je razvidno, da **primanjkuje programov s področja zdravstva in socialnega varstva, zato je eden izmed ciljev strategije prepoznati, kateri ukrepi so na tem področju najbolj primerni.**

Tako starši, kot tudi strokovnjaki in člani LAT-a, ki so sodelovali pri situacijski analizi so na področju zdravstva izrazili željo, da si v Občini **želijo imeti pediatra stalno** ali pa vsaj začasno. V občini bi potrebovali tudi **pedopsihiatra in kliničnega psihologa**, ki ne bi delal samo diagnostike, ampak tudi obravnavo otrok s čustvenimi in vedenjskimi motnjami (v povezavi z ustanovitvijo Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov v Idriji) - žal pa je podobno stanje je povsod po Sloveniji. Starši so poleg tega izpostavili tudi, da si želijo **več poudarka na zobozdravstveni preventivi, stalnem nadgrajevanju znanja zaposlenih v zdravstvu, pomladitev kadra ter več priprav v zvezi s starševstvom in izzivi**, ki jih slednje prinaša.

V situacijski analizi so starši področju VIZ pa izpostavili, da bi si želeli **nov in večji vrtec**, prav tako pa bi si želeli, da bi **imel vrtec več aktivnosti** (od obiska kmetij, plavanja, kotalkanja, izletov ...). Izpostavili so tudi, da bi si želeli **popoldansko varstvo tudi za vrtčevske otroke (do 18.00 ure) in več popoldanskih aktivnosti, predvsem športnih**, saj je večino teh otroke potrebno voziti v drugo občino. Poleg športnih aktivnosti so navedli, da si želijo imeti tudi **glasbene dejavnosti, krajše pohode, bralne in ustvarjalne dejavnosti**. Prav tako so mnenja, da je **zelo malo dejavnosti, ki so na voljo majhnim otrokom**.

Na področju socialne pa so starši izpostavili, da bi si želeli **boljšega splošnega obveščanja o tem komu je pomoč namenjena in na kakšen način poteka nudenje podpore in pomoči**. Poleg tega si želijo tudi, da bo CSD večkrat na teden deloval v samem Cerknem.

Poleg že omenjenih predlogov, programov in aktivnosti pa so različne cilje skupine (poleg staršev, tudi svetniki, predsednik krajevnih skupnosti in pa otroci) izpostavili še naslednje programe, aktivnosti in investicije, ki bi jih želeli **na področju celostne podpore družinam z otroki do 7. leta starosti**:

- **zaprtje središča mesta za promet,**
- **ureditev igralnih površin in zunanjih površin za otroke (ne samo v centru Cerkna, ampak tudi v okoliških vaseh),**
- **ureditev sprehajalnih poti,**
- **postavitve pumptracka za otroke,**
- **pomoč pri reševanju stanovanjske problematike,**
- **ureditev kolesarskih poti,**
- **spodbuditi delavnice, druženja za otroke in družine SKUPAJ,**
- **več gledaliških in lutkovnih predstav,** tako za mlajše kot za starejše otroke.

Situacijska analiza pa je hkrati pokazala, da ima Občina Cerkno velik potencial tudi pri uporabi in promociji že obstoječih naravnih, človeških in drugih virov.

- kar nekaj organizacij že ponuja delavnice in različna izobraževanja, vendar pa informacije ne doseže končnih uporabnikov - staršev z otroki do 7. leta starosti. Institucije in posamezniki znotraj občine imajo tako velik potencial pri **izboljšanju oglaševanja že obstoječih in novih dejavnosti ter aktivnosti.**
- pri organizaciji različnih dogodkov ter aktivnosti bi lahko **vključili tudi starše in druge prostovoljce iz lokalnega okolja.**
- zaradi svoje geografske lege ima Občina Cerkno ogromno naravnih virov, ki so na voljo tudi družinam z otroki do 7. leta starosti. Občina in njeni občani imajo tako še **ogromno priložnosti za ozaveščanje, promocijo in informiranje o naravnih bogastvih znotraj občine.**
- Na ravni Občine je situacijska analiza pokazala na potencial, ki ga imajo institucije in njeni predstavniki ter tudi drugi **na področju komunikacije s starši, pristnem odnosu z njimi, resničnem poslušanju potreb.**
- Smiselno bi bilo **spodbuditi in aktivirati prebivalce vasi v Občini Cerkno** ter izvajati delavnice ter druge aktivnosti za starše in otroke.

Druge priložnosti, ki so jih navedli člani LAT in ostale ciljne skupine pa so še, da bi bilo potrebno:

- Ponuditi in zagotoviti **sistematično CELOSTNO obravnavo otrok** (načrtno in redno sodelovanje med različnimi institucijami znotraj Občine Cerkno),
- Izboljšati **komunikacijske in socialne veščine** tako med strokovnjaki ter drugimi, ki delajo z družinami in otroki do 7. leta starosti. Velik potencial je tudi v izboljšanju komunikacijskih in socialnih veščin samih staršev v Občini Cerkno,
- **Pri razgovorih s starši je potrebno vztrajati** ter si za njih vzeti čas,
- Ponuditi in organizirati **izobraževanja, svetovanja in strokovno podporo za starše** ob vzgojnih in drugih problemih (s tem bi zmanjšali tudi stigmo in dvignili raven ozaveščenosti o pomembnosti duševnega zdravja ter ustrezni psihosocialni podpori),

- **Vzpostavitev in identifikacija prijetnih okolij in prostorov (notranjih in zunanjih)** za družine tako v samem Cerknem kot tudi v okoliških vaseh, kjer bi se družine med seboj lahko srečevale in družile.

Večina programov, ki so v Občini Cerčno na voljo za družine z otroki do 7. leta, je financiranih iz javnih sredstev (vrtec, šola, ZD, CSD, ...). Malo je vsebin za otroke oz. družine, ki bi bile »privat oz. zasebne« narave (npr. razne športne dejavnosti, jezikovne šole, glasbene šole, druge interesne dejavnosti - so sicer plačljive s strani staršev ali morda sponzorjev, ampak obogatijo ponudbo). Priložnost za razvoj znotraj Občine vidimo tudi **v odpiranju prostora za različne nevladne organizacije, posameznike, podjetja in druge, ki bi staršem in otrokom v Občini Cerčno lahko ponudili dodaten nabor aktivnosti in dejavnosti**. Seveda pa je potrebno upoštevati, da bo ponudba programov rasla ob ustreznem povpraševanju. Potrebno pa bi bilo zagotoviti tudi financiranje tovrstnih programov za socialno ogrožene družine z otroki do 7. leta starosti.

Sama situacijska analiza je pokazala, da ima Občina Cerčno velik potencial tudi pri **komunikaciji, zaznavanju potreb ter sodelovanju s socialno ogroženimi družinami in družinami, ki prihajajo z drugega kulturnega okolja** (slednjih pa je v Občini trenutno le nekaj). Situacijska analiza je bila izvedena v času epidemije COVID, tako da je bil osebni stik s tovrstnimi družinami onemogočen oziroma zelo omejen.

Iz situacijske analize pa je bilo tudi razvidno, da ima Občina Cerčno **velik potencial tudi na področju aktivacije predsednikov KS**. Slednji so podali odgovore, da jim je podpora družinam z majhnimi otroki zelo pomembna, pri analizi njihovih odgovorov pa lahko ugotovimo, da sami to področje poznajo slabše kot na primer svetniki. Pri predsednikih KS bi bilo vredno spodbuditi tudi proaktivno miselnost, saj so njihove ideje za izboljšavo in predlogi povezane z finančnimi prilivi iz Občine. Njihovo razmišljanje je z vidika infrastrukture KS na nek način razumljivo, vsekakor pa jim njihova krajevna skupnost nudi ogromno naravnih in človeških virov, ki bi jih bilo vredno aktivirati oziroma uporabiti v podporo družinam z otroki do 7. leta starosti.

Situacijska analiza je hkrati tudi pokazala, da bi bilo z vidika transparentnosti porabe sredstev, ki jih Občina Cerčno namenja za celostno podporo družin z otroki do 7. leta starosti **smiselno informacije o sredstvih deliti tudi med svetniki in predsedniki KS**. Ob poznavanju financ, ki so v Občini na voljo za področje podpore družinam z otroki do 7. leta starosti, bi bila morebiti bolj učinkovita tudi njihova poraba, tako na ravni občine, kot tudi na ravni posameznih krajevnih skupnosti. Svetnike in predsednike KS pa bilo bilo vredno spodbuditi, da finančno podporo za svoje aktivnosti, dejavnosti in ideje iščejo tudi zunaj okvirov Občine - na primer prijave na različne razpise na ravni Republike Slovenije in Evropske unije, donacije, povezovanje z drugimi Občinami s Slovenije in EU, itd.

Zaključna ugotovitev situacijske analize je bila, da Občina Cerčno **že ponuja kvalitetne programe, storitve in dejavnosti, ki zagotavljajo celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti**. Navkljub temu, pa je na ravni občine še veliko priložnosti in možnost za:

- **aktivacijo obstoječih človeških, naravnih in drugih virov,**
- **sistematično in strateško sodelovanje na ravni posameznih institucij ter celostni podpori družinam z otroki do 7. leta starosti,**

- **izboljšanje komunikacije ter informiranja o že obstoječih in potencialno novih storitvah za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti,**
- **razvijanje prožne in proaktivne miselnosti na ravni institucij, strokovnjakov, političnih odločevalcev kot tudi staršev z otroki do 7. leta starosti.**

2. VIZIJA IN KLJUČNA PODROČJA STRATEGIJE

Vizija občine Cerčno je zavzemanje za dvig kakovosti življenja za družine z majhnimi otroki. S pridobitvijo nove infrastrukture in s krepitvijo razvojne miselnosti si želi ustvariti izobraženo, kritično in odprto skupnost ter družbo.

S tem namenom je na ravni občine potrebno z delovanjem na področju predšolske vzgoje zagotoviti, da ima vsak otrok dostop do pravičnih možnosti, spodbujati razvoj vseh otrok, jih ščititi ter jim omogočiti sodelovanje v družbi. To odgovornost si delijo izobraževalni, zdravstveni in sistem socialnega varstva. Sistemi vključujejo vse od dejavnosti za izboljšanje življenj vseh otrok do specifične podpore posameznih otrok. Cilj celostnega, povezanega delovanja na področju predšolske vzgoje je spodbujanje uspešnega razvoja in preprečevanje nepravilnosti v razvoju otrok. Začne se z učenjem v otrokovih najbolj zgodnjih letih in upošteva interakcije med posameznikom in okoljem, ki vplivajo na njegov razvoj in zdravje. Otroke in njihove družine podpira pri izpolnjevanju njihovih družbenih, izobrazbenih in zdravstvenih potreb ter zagotavlja spodbudno okolje, ki spodbuja zdrav razvoj. Za doseganje teh ciljev sta pomembna naslednja dejavnika: — horizontalna usklajenost, tj. usklajevanje in povezovanje struktur in programov na področju dela z otroki do 7. leta starosti (npr. povezovanje s šolo in zdravstvenim domom – sistematični pregled); — vertikalna usklajenost, tj. povezovanje struktur in programov, usmerjenih v različne stopnje razvoja, da bi podprli potek otrokovega izobraževanja (npr. zagotavljanje mehkega prehoda iz vrtca v šolo). Celosten pristop delovanja na področju predšolske vzgoje upošteva posamezne ukrepe in programe ter povezave med njimi. Zagotavljanje optimalne podpore za otroke v lokalni skupnosti zahteva skupno razumevanje, ki bo omogočilo interdisciplinarne izmenjave in izboljšanje dela z otroki do 7. leta starosti in njihovimi družinami.

Posamezna področja, ki so obravnavana v strategiji:

- ZDRAVSTVO
- VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE
- SOCIALA
- SODELOVANJE IN MREŽENJE
- TRAJNOST
- INFORMIRANJE IN PARTICIPACIJA
- ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI IN EVALVACIJE

3. CILJI in UKREPI STRATEGIJE PO POSAMEZNIH PODROČJIH

V nadaljevanju bodo predstavljeni cilji in ukrepi, odgovorni posamezniki ter predviden čas izvedbe teh ukrepov po posameznih področjih. Področja smo razdelili na zdravstvo, socialo, vzgojo in izobraževanje, sodelovanje in mreženje, trajnost ter informiranje in participacijo. Cilje in ukrepe smo določili na podlagi najpogostejših odgovorov, ki so se pojavili v vprašalnikih na katere so odgovarjali otroci, starši, strokovnjaki, ki se ukvarjajo z otroki do 7. leta starosti, predsedniki krajevnih skupnosti, občinski svetniki ter Župan Gašper Uršič. Prav tako je upoštevano mnenje lokalnega akcijskega tima, ki je bil oblikovan za potrebe oblikovanja te strategije ter boljše komunikacije med pomembnimi institucijami na področju otrok do 7. leta starosti. Lokalni akcijskim tim sestavljajo vodstvo in strokovne službe OŠ Cerčno, Vrtec Peter Klepec pri OŠ Cerčno, Center za socialno delo Severna Primorska, enota Idrija, Center za krepitev zdravja Idrija, Društvo prijateljev mladine Cerčno, Rdeči križ Slovenije -Območno združenje Idrija in Občina Cerčno.

Ključni kriteriji na katere se Občina Cerčno opira pri oblikovanju in uresničevanju strategije so, da so ukrepi in cilji strategije:

- Realni in izvedljivi,
- Dolgoročni,
- Sodelovalni,
- Kvaliteta proti kvantiteti,
- Vključevanje in povezovanje vseh, ki delujejo na tem področju,,
- Kadrovska in materialno podprti,
- Opiranje na druge strategij.

3.1 ZDRAVSTVO

Promocija zdravja in podpora uspešnemu razvoju otroka sta tesno povezana. Razvoj otroka narekujejo podedovani genetski faktorji v kombinaciji z vplivi okolja in kulture. Vsi ti dejavniki določajo potencial in možnosti, ki se lahko realizirajo v obdobju rasti in razvoja. Prevladujoč vpliv družine na vse vidike otrokovega zdravja in razvoja narekuje potrebo po vključitvi družine v vse faze zdravstvene nege otroka. Povezana področja v zdravstvenem sistemu vključujejo tako svetovanje glede načrtovanja družine, zdravstveno oskrbo, oskrbo med nosečnostjo (ginekologi), šolske zdravstvene programe in zdravstveno oskrbo za bolne starše. Zdravstveni sistem pa ima naslednje odgovornosti: — skrb za otrokov zdrav razvoj kot fizičnega, intelektualnega in čustveno-socialnega bitja znotraj družine in skupnosti; — izmenjava in presoja spoznanj glede povezav med telesnim in psihosocialnim razvojem; — skrb za celotno družino; — zagotavljanje ustreznih informacij in nudenje zdravstvenega svetovanja za družine; — spremljanje razvoja in rasti otrok in ugotavljanje morebitnih primanjkljajev ali ovir v razvoju; — skrb za promocijo zdravja in preprečevanja bolezni, tako pred rojstvom kot po njem; — skrb za zdravstveno nego in zdravljenje bolnih otrok; — zagotavljanje razpoložljivosti pred- in poporodne zdravstvene oskrbe (npr. babice, porodničarji, pediatri); — ozaveščanje o morebitnih zdravstvenih težavah v predšolskem obdobju (npr. zobna higiena, uravnotežena prehrana in primerne prehranjevalne navade); — zagotavljanje pediatrične oskrbe (preventivni, sistematični, namenski preventivni pregledi); — izvajanje preventivne dejavnosti v zdravstvenem varstvu otrok in mladine (npr. sistematični pregledi, namenski pregled otrok pred vstopom v vrtec, sistematični pregled pred vstopom v osnovno šolo) — zagotavljanje zdravstvenih obiskov otrok na domu (npr. patronažna služba); — omogočanje nege in terapije za otroke z duševnimi, psihičnimi ali telesnimi okvarami; — preprečevanje nesreč.

Ključna cilja na področju zdravstva sta:

- Zagotavljanje primernih prostorov za zdravstveno oskrbo
- Povečanje števila prisotnih staršev na šoli za starše

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
Zagotavljanje primernih prostorov za zdravstveno	Pridobitev ustreznih prostorov in izgradnja nove	Občina ZD Idrija	2-5 let	- sprememba OPN (v teku)

oskrbo	zdravstvene postaje			<ul style="list-style-type: none"> - priprava DGD in pridobitev gradbenega dovoljenja - pridobivanje sredstev - izvedba
Povečanje števila prisotnih staršev na šoli za starše	Večja promocija šole za starše in deljenje informacij preko različnih kanalov	CKZ Vodstvo ZD Občina Cerklje	od 2022 dalje	<ul style="list-style-type: none"> - Promocija v lokalnih medijih 1-3 x letno - Sprotna promocija (pred pričetkom delavnice) na spletni strani Občine, FB profilu, Cerkljanskih novicah.

3.2 VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE (VIZ)

Otrokovo učenje se začne še pred vključitvijo v formalni izobraževalni sistem, v katerega za obdobje do 7. leta starosti najprej spada vrtec in kasneje osnovna šola. Prav tako izobraževanje ne poteka le na formalnem nivoju, ampak igra ključno vlogo tudi neformalno izobraževanje (npr. udeležba na lutkovnih predstavah, predavanja o vzgoji ali zdravem življenjskem slogu npr. Center za krepitev zdravja, ure pravljic v knjižnici in podobno). Poskrbeti je potrebno, da izobraževanje postane sestavni del vseh programov in prostorov, ki mlajšim otrokom in njihovim skrbnikom omogočajo medsebojno interakcijo (npr. neformalna srečanja med starši in otroki, izobraževalni programi in jezikovni tečaji za priseljence ...).

Cilj za področje vzgoje in izobraževanja so:

- Zagotovitev ustreznih prostorov za izvajanje predšolske vzgoje za vse otroke.
- Opolnomočenje staršev za kakovostno preživljanje prostega časa, udeleževanja na ponujenih aktivnostih (opaženo je bilo, da se otroci z vasi manj

oziroma se ne udeležujejo aktivnosti, ki se izvajajo v Cerknem).

- Večja ponudba programov podpore družinam z otroki do 7. leta starosti.

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
Zagotovitev ustreznih prostorov za izvajanje predšolske vzgoje za vse otroke	Izgradnja nove stavbe vrtca s pripadajočo zunanjo infrastrukturo in površino, ki bi zadostovala za potrebe vsaj 10 oddelkov predšolske vzgoje	Občina Cerkno	v naslednjih 5 letih	<ul style="list-style-type: none"> - izvedba javnega natečaja - izdelava DGD in pridobitev gradbenega dovoljenja - pridobivanje sredstev - izvedba
Opolnomočenje staršev za kakovostno preživljanje prostega časa, udeleževanja na ponujenih aktivnostih	Več kulturno zabavnih prireditev, katerih namen je promocija in ozaveščanje o pomenu kakovostno preživljanje prostega časa	Društva občine Cerkno Občina Cerkno OŠ Cerkno Vrtec Cerkno	Od leta 2022-2027	<ul style="list-style-type: none"> - priprava koledarja aktivnosti, da lahko vidijo kateri dogodki so namenjeni otrokom in družinam v posameznem mesecu - poseben zavihek na spletni strani Občine s pomembnimi informacijami za družine
Večja ponudba programov podpore družinam z otroki do 7. leta starosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. ukrep: Ureditev infrastrukture ZD, vrtca 2. tematsko povezovanje vseh akterjev znotraj občine 3. v občino se privabi več različnih aktivnosti (tudi plačljive) 	Društva in organizacije, ki izvajajo programe za otroke Občina Cerkno	Od leta 2022-2027	<ul style="list-style-type: none"> - privabitev različnih ponudnikov aktivnosti za otroke - omogočiti prostore za izvajanje aktivnosti (tudi plačljivih)

3.3 SOCIALA

Družbeni položaj in družbeno okolje družine vplivata na njen dostop do programov predšolske vzgoje in varstva in udeležbo v njih. V tem okviru v Sloveniji igrajo predvsem pomembno vlogo Centri za socialno delo. Programe podpore družine izvaja tudi Ministrstvo za delo, družine, socialne zadeve in enake možnosti. Na ministrstvu trdijo, da s programi v podporo družini zmanjšujemo neenakosti v družbi, krepijo položaj ranljivih družin ter prispevajo k večji socialni vključenosti družin in posameznikov. Predvsem so ti programi namenjeni otrokom, mladostnikom in njihovim družinam, saj skrb za zdrav razvoj mlade generacije predstavlja skrb za vso družbo. Programi so dolgoročni, brezplačni in široko dostopni ter temeljijo na sodobnih konceptih podpore in (samo)pomoči. Sistem socialnega varstva je odgovoren za: — urejanje izplačil denarnih prejemkov in subvencij (npr. otroški dodatek kot dopolnilni prejemek namenjen za preživljanje, vzgojo in izobraževanje otroka); — urejanje pridobivanja subvencij in oprostitev plačil (npr. znižano plačilo vrtca, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev); — urejanje starševskega varstva in družinskih prejemkov (npr. materinski dopust, očetovski dopust, starševski dopust, starševsko nadomestilo, pravica do krajšega delovnega časa, starševski dodatek ...); — zagotavljanje varstva otrok in družine ter urejanje zakonske in partnerske zveze (npr. predhodno svetovanje pred ločitvijo za partnerja, strokovno svetovanje paru, družinska mediacija, priznanje očetovstva); — izmenjavo in presojo spoznanj glede povezav med posameznikovim razvojem in družbenimi okoliščinami; — urejanje postopkov skrbništva, rejništva, posvojitve; — zagotavljanje, da bodo vsi starši imeli možnost za izpolnjevanje svojih obveznosti glede nege in vzgoje svojih otrok; — boj proti revščini družin in otrok; — preprečevanje nasilja v družini; — zagotavljanje programov v podporo družinam (npr. Centri za družine, programi psihosocialne pomoči za otroke, mladostnike in njihove družine, večgeneracijski centri); — sprejemanje zakonsko predpisanih ukrepov za zaščito otrok in podporo staršem.

Cilji za področje sociale so:

- Promocija delovanja CSD-ja tudi v Cerknem
- Prisotnost socialnih delavcev pri različnih aktivnostih za otroke, tudi individualna obravnava, če se pri posamezniku opazijo potrebe.
- izvajanje preventivnih aktivnosti za svetovanje in pomoč mladostnikom pri reševanju osebnih in socialnih stisk ter konstruktivnemu reševanju situacij

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
Promocija delovanja CSD-ja tudi v Cerknem	Dodatno informiranje o programih CSD	direktorica CSD zaposleni CSD lokalni mediji (Cerkljanske	od leta 2022-2027	- oblikovanje letakov, člankov in objav na različnih socialnih medijev

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
		novice in drugi) OŠ Cerčno Vrtec Cerčno		<ul style="list-style-type: none"> - delitev informacij o delovanju CSD na straneh drugih organizacij (na primer Občina Cerčno, Vrtec Cerčno, itd.) - predstavitev aktivnosti CSD staršem Občine Cerčno
Prisotnost socialnih delavcev pri različnih aktivnostih za otroke, tudi individualna obravnava, če se pri posamezniku opazijo potrebe.	identifikacija potreb in izvajanje delavnic po potrebi	<ul style="list-style-type: none"> - strokovni delavci šole in vrtca - ravnatelj šole in ravnateljica vrtca - Rdeči Križ 	termini se usklajujejo z sodelujočimi	<ul style="list-style-type: none"> - krepitev komunikacije med strokovnimi delavci šole in vrtca - oblikovanje individualnih načrtov obravnave
Izvajanje preventivnih aktivnosti za svetovanje in pomoč mladostnikom pri reševanju osebnih in socialnih stisk ter konstruktivnemu reševanju situacij	Vzpostavitev dnevnega centra za otroke	<ul style="list-style-type: none"> - Občina - CSD - STROKOVNI DELAVCI 	vsak dan od 12:00 - 16:00 (po potrebi tudi do 17.00)	<ul style="list-style-type: none"> - zagotovitev sredstev v proračunu - pridobitev finančnih sredstev iz drugih virov za zaposlitev

3.4 SODELOVANJE IN MREŽENJE

Sodelovanje in mreženje med različnimi deležniki, ki sodelujejo z otroki in družinami, ki so neposredno ali posredno vključeni v zagotavljanje programov podpore na področju predšolske vzgoje, predstavlja ključ do uspeha h celostni podpori družinam z otroki do 7. leta starosti. S tem namenom je pomembno, da se sodelovanje in mreženje zagotavlja z naslednjih vidikov:

- sodelovanje pri izpolnjevanju potreb posameznih primerov;
- sodelovanje, osredotočeno na širšo ciljno skupino;
- vzpostavljene mreže;
- sredstva za komunikacijo (npr. v zvezi s preходом v vrtec, izmenjavo informacij in usklajevanje različnih pred- in poporodnih programov).

Cilji na področju sodelovanja in mreženja so:

- Povezovanje društev, ki organizirajo programe za različne starostne skupine
- Informiranje svetnikov in predsednikov KS o možnostih/potrebah na področju mladih družin
- Krepitev medgeneracijskega sodelovanja

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
Povezovanje društev, ki organizirajo programe za različne starostne skupine	Ohranitev koledarja aktivnosti, da se posamezne aktivnosti ne prekrivajo Možnost izvedbe aktivnosti v različnih krajevnih skupnostih	<ul style="list-style-type: none">- predstavnik Občine- člani lokalnega akcijskega tima- društva in ostali, ki izvajajo program v podporo družinam z otroki	koledar se pošilja na mesečni ravni	<ul style="list-style-type: none">- koordiniranje koledarja s strani Občine Cerklje- posredovanje ključnih datumov s strani organizacij in društev- oblikovanje koledarja- objava koledarja
Informiranje svetnikov in predsednikov KS o	Predstavniki KS in svetniki informirajo mlade družine o	Občina Cerklje predsedniki krajevnih	Od leta 2022 - 2027	<ul style="list-style-type: none">- ozaveščanje o pomenu celostne podpore mladim

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
možnostih/potrebah na področju mladih družin	programih podpore, ki so jim na voljo	skupnosti svetniki		družinam - posredovanja informacij, letakov in obvestil svetnikom in predsednikom KS - aktivno vključevanje svetnikov in predsednikov KS v aktivnosti v podporo mladim družinam
Krepitev medgeneracijskega sodelovanja	Izvajanje različnih aktivnosti medgeneracijskega sodelovanja	<ul style="list-style-type: none"> - Občina Cerčno - organizatorji srečanj - Društvo upokojencev - Vrtec Cerčno 	Od septembra 2022 dalje	<ul style="list-style-type: none"> - določitev lokacije medgeneracijskega sodelovanja - imenovanja koordinatorja medgeneracijskih aktivnosti - oblikovanje aktivnosti/programov - promocija programov

3.5 TRAJNOST

Za dolgoročni učinek morajo biti programi podpore na področju dela z otroki do 7. leta starosti in njihovimi družinami vključeni v usmeritev delovanja politik na tem področju. To pomeni vzpostavljanje ugodnih pogojev za otroke, starše in družine v določenih lokalnih skupnostih oz. pogojev, ki spodbujajo dobro počutje in omogočajo enake izobraževalne in razvojne možnosti za vse. V ta namen je treba v sektorjih socialnega varstva, izobraževanja in zdravstvenega varstva oblikovati mreže programov, ki morajo izpolnjevati potrebe vseh otrok, staršev in družin. Ne smemo pozabiti, da bo široko zastavljena usmeritev delovanja politik na področju predšolske vzgoje pridobila podporo oblikovalcev politik in javnosti le, če se bo izvajala v obliki dolgoročnih procesov, sestavljenih iz razmeroma majhnih, ciljnih ukrepov ter imela zagotovljeno financiranje.

Cilji za področje trajnosti:

- Izgradnja oziroma smiselno oblikovanje središča Cerčna, ki bi nudilo površine za pešce.
- Adaptacija in ureditev starega gasilskega doma, ki bi omogočal kulturne in športne aktivnosti večjega obsega.
- Pridobitev novih rekreacijskih površin za otroke.

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
Izgradnja oziroma smiselno oblikovanje središča Cerčna, ki bi nudilo površine za pešce, kraj pa bi z njim pridobil dodano vrednost in smiselno urejenost (park, kolesarske poti, klopi, igrišča).	zaprte trga in ureditev poteka prometa	Občina Cerčno	2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> - izdelava prometne ureditve naselja (v izdelavi) - selitev avtobusne postaje - izvajanje ureditev po delih (zaprte centra, urbana oprema, tlakovanje - mikrolokacije).
Adaptacija in ureditev starega gasilskega doma, ki bi omogočal kulturne in športne aktivnosti večjega obsega.	oblikovanje programov s strani LTO	<ul style="list-style-type: none"> - LTO - Občina kot koordinator - predstavniki Društev in lokalnih skupnosti 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> - pridobitev gradbenega dovoljenja (v teku) - pridobivanje sredstev - izvedba
Pridobitev novih rekreacijskih površin za otroke	izgradnja kolesarskega parka	Občina Cerčno	do konca leta 2022	<ul style="list-style-type: none"> - izvedba kolesarskega parka

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI

3.6 INFORMIRANJE IN PARTICIPACIJA

Informiranje in participacija predstavljata pomembne druge vidike, ki so poleg kvalitetnih vsebin pomembni pri zagotavljanju celostnih, povezanih programov podpore na področju predšolske vzgoje. Področji informiranja in participacije se nanašata na informacije o vsebini, strukturi, dostopnosti in upravičenosti programov na področju predšolske vzgoje.

Cilji na področju informiranja in participacije so:

- Spodbujanje vključevanja občanov v aktivnosti in programe za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti
- Boljše informiranje staršev glede aktivnosti, ki so na voljo za otroke in družine
- Spodbujanje participacije občanov pri porabi javnih sredstev

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
Spodbujanje vključevanja občanov v aktivnosti in programe za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti	promocija in aktivno ozaveščanje o aktivnostih in programih podpore	Občina LAT različna društva in organizacije	2022 dalje	<ul style="list-style-type: none"> - priprava in razširjanje informacij za starše - pošiljanje koledarja, novičnikov in posodabljanje spletnih strani s poudarkom na predšolski vzgoji - pisanje pozitivnih zgodb - medsektorsko sodelovanje vseh organizacij in društev pri spodbujanju vključevanja

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
Boljše informiranje staršev glede aktivnosti, ki so na voljo za otroke in družine	prenova spletne strani (posebna podstran za družine z otroki)	Občina	od 2023 dalje	<ul style="list-style-type: none"> - oblikovanje načrta prenove spletne strani - izdelava spletne strani - promocija podstrani za starše - širjenje informacij v formalnih in neformalnih okoljih
Spodbujanje participacije občanov pri porabi javnih sredstev	možnost pobude občanov (oddaja preko spletne strani)	Občina in krajevne skupnosti	od 2023 dalje	<ul style="list-style-type: none"> - prenova spletne strani - oblikovanje spletnega obrazca preko katerega bodo lahko občani oddali svoje pobude - prebiranje in koordiniranje pobud - uresničevanje smiselnih in trajnostnih pobud

3.7 ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI IN EVALVACIJA

Kakovost posameznih programov je bistvena, če želimo, da bo tudi celovita mreža povezanih programov kakovostna. Želeni učinek podpornih sistemov se doseže samo, če: — so programi podpore visoko kakovostni; — se sistem povezanih programov nadaljuje tudi, ko otroci vstopijo v osnovno šolo. Usmeritve delovanja morajo tako vključevati ukrepe za zagotavljanje visoke kakovosti in trajnosti. Za nadzor usmeritev delovanja so odgovorni odločevalci (občinska uprava, vodje programov, financerji programov), ki morajo od izvajalcev programov zahtevati, da so programi izvedeni kakovostno. Prav tako pa mora občinska uprava izvajalcem programov nuditi oziroma omogočiti ustrezno podporo (finančno, materialno, prostorsko). Poleg tega je za zagotavljanje zadostnega števila visokokakovostnih programov podpore nujen tudi participativni pristop. Za doseganje čim širše participacije, si je med vsemi zainteresiranimi treba prizadevati za povečanje ozaveščenosti o pomembnosti obdobja do 7. leta starosti. Pri tem pa je treba v proces zagotavljanja sprememb in razvoj novih programov vključiti tudi starše in otroke.

Cilji za področje kakovosti in evalvacije so:

- LAT Občine Cerčno se srečuje tudi po koncu Iniciative PRIMOKIZ.
- Ohranjanje participacije staršev (in drugih deležnikov).

CILJ	UKREP	ODGOVORNOST	KDAJ	KORAKI
LAT Občine Cerčno se srečuje tudi po koncu Iniciative PRIMOKIZ	Srečanja lokalnega akcijskega tima se izvaja nekajkrat na leto	Občina, OŠ Cerčno, Rdeči Križ Idrija, CSD Idrija, ZD Idrija, DMP Cerčno	Od 2022 dalje	<ul style="list-style-type: none"> - koordinator skrbi za komunikacijo članov LAT - ob identifikaciji problema se kontaktira še ostale člane LAT, če je potrebna pomoč pri reševanju
Ohranjanje participacije staršev (in drugih deležnikov)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spodbujanje predlogov staršev 2. Pisanje člankov in delitev "dobrih" zgodb 3. izvajanje neformalnih srečanj za otroke in starše 	Šola vrtec Svet staršev Občina Taborniki Skavti	Od 2022 dalje	<ul style="list-style-type: none"> - ozaveščanje o programih, ki se jih izvaja preko različnih medijev - spodbujanje staršev k izvedbi različnih srečanj in medsebojne komunikacije - poseben prostor kamor lahko občani zapišejo predloge (spletna stran občine)